

versed in the matter of making a public announcement that it can not only create cruel and wholly unnecessary alarm in the minds of some 700.000 women but also antagonize at one blow such diverse bodies as the medical profession, the pharmaceutical industry and the family planning organizations." De artsen hebben tevoren niets over de bekendmaking te horen gekregen en moesten via openbare publiciteitsmedia hiervan kennis nemen. Maar niet alleen tegen deze tactische fout richt *Nature* haar kritiek, ook de inhoud van de bekendmaking wordt afgekeurd. De commissie had meegedeeld dat haar Subcommissie on Adverse Reactions over nieuwe rapporten beschikte, waaruit zou blijken dat „the incidence of thrombembolism is higher among women taking preparations containing larger doses of oestrogen than among those taking preparations containing the smaller dose”, waarbij nader werd vermeld dat pillen met minder dan 50 mg oestrogeen de voorkeur zouden verdienen boven die met hogere doses. Maar verder moet men de commissie maar op haar woord geloven, want cijfers worden niet gegeven. „Does the committee envisage that it has struck some kind of blow for the Queen and country by instigating a world-wide panic?”

Ook het *British medical Journal* (27 dec. 1969 bl. 755) toont zich ontstemd: „The recent hullabaloo over the announcement . . . caused as much dismay in that committee as it did in the medical profession”. „This committee was not set up to educate — let alone alarm — the public.”

Een vernietigende kritiek komt van een inzender (G. I. M. SWYER, *Brit. med. J.* 27 dec. 1969 bl. 803), die opmerkt dat men niet zo maar van oestrogeen mag spreken, aangezien de twee in de door de commissie genoemde preparaten ongelijk van werking zijn: ethinyloestradiol werkt dubbel zo sterk als mestranol (dit argument is ook voor onze Nederlandse televisie genoemd door Dr. WIBAUT). Bovendien heeft de commissie niet gerept over het in de pil aanwezige progestoogeen, hoewel het bekend is dat sommige progestogenen een intrinsieke oestrogene activiteit bezitten, terwijl andere een duidelijke anti-oestrogene werking tonen.

Dure pruiken. — Terwijl een verhoging van de bijdrage van patiënten in de aanschaffing van brillen of gebitsprothesen iets als een politieke crisis zou kunnen teweegbrengen, hoort men weinig over de hoge kosten die verbonden zijn aan de verstrekking van pruiken. De patiënt die ervoor in aanmerking komt, ontvangt gewoonlijk twee pruiken, die per stuk ongeveer £ 33 kosten, terwijl het onderhoud ervan 18 shilling per maand vergt. Sommige ziekenhuizen geven £ 2000 per jaar uit alleen aan reiniging en onderhoud van pruiken. Eigenlijk zouden pruiken alleen dan gratis mogen worden verstrekt indien ze worden voorgeschreven bij bepaalde vormen van kaalheid zoals congenitale huidystrofie, alopecia totalis, ernstige alopecia areata; maar welke huidarts kan een pruik weigeren aan een grootmoeder die ongerust is over haar mannelijk aandoende tonsuur en die „gehoord” heeft dat zij daarvoor kosteloos een pruik kan krijgen! De totale jaaruitgave aan pruiken komt de National Health Service op £ 1.000.000 te staan. Misschien zouden deze kosten kunnen worden gedrukt door de verstrekking van nylonpruiken, die men al voor £ 3 kan krijgen. Een editorial in het *British medical Journal* (20 dec. 1969 bl. 702) constateert: „A nation which spends £ 1 m. a year on wigs has got its priorities wrong.”

Verenigde Staten

Hogere sterfte onder jonge mannen. — De jaren 1961-62 gaven een laagterecord te zien in de sterfte van jonge mannen (15-29 jaar). Sindsdien is deze sterfte aanzienlijk toegenomen,

voornamelijk ten gevolge van verkeersongevallen, terwijl de overige sterfte iets is afgenomen. In 1962 bedroeg de sterfte voor jongens van 15-19 jaar 122,7 (per 100.000), in 1968 152,8; voor mannen van 20-24 jaar waren de cijfers 179,2 resp. 216,1 en voor mannen van 25-29 jaar 169,3 resp. 198,6. Het gaat hierbij alleen om mannen in de Verenigde Staten zelf, dus niet meegerekend de mannen die in het buitenland in militaire dienst waren. In de drie genoemde leeftijdsgroepen bedroeg de stijging der cijfers voor verkeersongevallen resp. 50,2 - 66,7; 75,7 - 88,4; 46,9 - 56,5. Merkwaardig en verontrustend zijn de relatief zeer sterk gestegen cijfers voor moord: resp. 5,4 - 9,5; 13,7 - 20,3; 15,3 - 24,2, en voor zelfmoord: resp. 5,5 - 7,0; 12,5 - 14,9; 13,9 - 17,1. (*Statist. Bull. Metropol. Life*, aug. 1969.)

Antibiotica verlengen de duur van salmonella-uitscheiding. — Een editorial in het *British medical Journal* (20 dec. 1969, bl. 699) wijst erop dat reeds in 1965 DIXON tot de conclusie was gekomen dat lijders aan salmonellose die met antibiotica werden behandeld, gedurende langere tijd salmonella's bleven uitscheiden dan overeenkomstige patiënten die geen antibiotica hadden ontvangen. Bij een epidemie, veroorzaakt door *Salmonella typhimurium*, had hij de zieke kinderen antibiotica toegediend (neomycine, streptomycine, ampicilline), bij een tweede dergelijke epidemie niet. Door regelmatig onderzoek van de ontlasting stelde hij vast dat de behandelde kinderen gedurende langere tijd dan de onbehandelde kinderen, salmonella bleven uitscheiden. — Vorig jaar verscheen in het *New England Journal of Medicine* (bl. 636) een mededeling van ASERKOFF en BENNETT over een dergelijke averechtse werking van chlooramfenicol bij salmonellose. Na een „community barbecue” waaraan 7.000 mensen hadden meegedaan, kregen 1900 hunner enteritis. Bij kweekproeven van het vlees dat zij hadden genuttigd, werden culturen van *Salmonella typhimurium* verkregen. ASERKOFF en BENNETT legden kweken aan van rectale „swabs”. Het bleek dat bij de patiënten die met antibiotica behandeld waren, salmonella's langer in de ontlasting aantoonbaar bleven dan bij de onbehandelde, terwijl er geen melding wordt gemaakt van enige werking van de antibiotica op de klinische toestand. De bevindingen zijn belangrijk, vooral ook omdat bij resistentieproeven is gebleken dat de uit het vlees gekweekte salmonella's gevoelig waren voor chlooramfenicol. Uit deze ervaringen kan worden geconcludeerd dat behandeling met antibiotica bij ongecompliceerde enteritis niet aan te bevelen is.

Zweden

Nationalisering van apotheken. — Tussen de regering en het verbond van Zweedse apothekers is overeenstemming bereikt over de manier waarop de geneesmiddelverkoop in 1971 genationaliseerd zal worden. De ongeveer 400 Zweedse apotheken zullen door de eigenaren in een naamloze vennootschap worden verenigd; de aandelen van deze vennootschap zullen voor $\frac{2}{3}$ aan de staat behoren, voor $\frac{1}{3}$ aan de apothekersvereniging. Aan de vennootschap wordt ook overgedragen het eigendom van een geneesmiddelenbedrijf dat thans aan het verbond van de apothekers behoort. De huidige eigenaren van de 400 apotheken zullen in totaal 20 miljoen kronen (ongeveer f 14.000.000) als vergoeding ontvangen. (*Dtsch. Ärztebl.*, 13 dec. 1969 bl. 3528.)

Congressen enz.

— *Xth International Cancer Congress* 22-29 mei 1970 in Texas Medical Center, USA. Inlichtingen: Dr. ALAN SCOTT, coordinator Information Tenth International Cancer Congress, Box 20465, Astrodome Station, Houston, Texas 77025.

M. M. HILFMAN